ԱՂԱՆԴՆԵՐԸ ԱՂԱԼՈՒ...ԻՍԿ ԱՂԱՆԴԱՒՈՐՆԵՐԸ՝ ԱՂԱՑՆԵԼՈՒ ՊԱ՛ՀԸ

Posted on September 25, 2011 by Keghart

Category: Opinions

Պարոյր Աղպաշեան, Պէյրութ, Պէյրութ, 26 Սեպտեմբեր 2011

Հայ եկեղեցւոյ պատմութեան մէջ, ոչ մէկ անգամ աղանդաւորական շարժումները այնքան չեն թափանցած հայ ժողովուրդի կեանքին մէջ, որքան անկախութեան այս հանգրուանին:



Նոյն հետեւողութեամբ, հայաշխարհին մէջ, ոչ մէկ անգամ աղանդաւորական շարժումները այնքան մեծ թիւ չեն կազմած, որքան անցնող շուրջ քսան տարիներուն:

Եթէ ատենին թափանցած են ալ, չեն կրցած որեւէ *յիշատակելի* հետք ձգել, տկարացնել հայ եկեղեցին, բարեպաշտներ ներգրաւել իրենց մէջ:

Ընդհակառակը, Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցին, այնքան հզօր եւ անխախտ եղած է, որ կրցած է փոխարինել հայ պետականութիւնը, պատասխանատուութիւն վերցնել, հաւատքի եւ յոյսի անխորտակ լաստ դառնալ:

Ի զուր տեղ չէ որ՝ հայ ժողովուրդը, իր Աղօթատունը՝ Եկեղեցին, նկատած է *Ազգային* եւ այդ ոգիով զօրացած է ու զօրացուցած իրերայաջորդ սերունդներ, ստանձնելով հայապահպանումի ու հայակերտումի դերեր:

Ներկայիս, երբ Հայաստանը անկախ կարգավիճակ մը ունի, ենթադրուած է որ պետութիւն-եկեղեցի համագործակցութեան ծիրէն ներս, հայ ժողովուրդը կառչած մնայ իր հոգեւոր *զուլալ* ակունքներուն, այս պարագային՝ հայ եկեղեցւոյ, որ եղած է ու պիտի մնայ իր գոյութեան անվիճելի գրաւականը:

Դժբախտաբար, սակայն, երազուած եւ իրականացած անկախութեան հետ, նաեւ եկան օտարամէտ եւ արեւմտամէտ բարքեր, որոնք ոչ միայն վնասեցին հայու ինքնութեան հարազատութեան, այլեւ զայն հեռացուցին ու խորթացուցին հայոց դարաւոր պաշտամունքէն եւ եկեղեցիէն:

Աղանդաւորական այս շարժումները, իրենց կեդրոններով ու գրասենեակներով, քարոզիչներով եւ անդամներով, այսօր բացարձակ իրականութիւն մըն են, այն ալ պետական-պաշտօնական արտօնագիրներով ու Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցւոյ... աչքին առջեւ:

Կ’ըսուի թէ (իսկ ասիկա վաւերական է)՝ Հայաստանի մէջ, մինչեւ 2011, պաշտօնապէս

գրանցուած 67 կրօնական կառոյցներէն միայն... *ինկը* կը պատկանի Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ եկեղեցիին:
Ուրեմն, մնացածը՝ 58, աղանդաւորական է, Առաքելական եկեղեցիէն հերձուածութեամբ եւ *կամովին* հոն արձանագրուողներու մեծաթիւ անդամակցութեամբ:
Ի դէպ, հետաքրքրական է գիտնալ, թէ աղանդաւորական այս շարժումներուն անդամակցողները, Առաքելական եկեղեցիին համար ո՞ւր եւ ինչպէ՞ս կը դասուին (օրինակի համար, պսակի, մկրտութեան, յուղարկաւորութեան ժամանակ): Անոնց անունները կը ջնջուի՞ն Առաքելական եկեղեցւոյ պաշտօնական գրանցումներէն (կամ տոմարներէն):
Սակայն, կայ աւելի ահաւորը. աղանդաւորական շարժումները ունին “ մենաշնորհեալ” ըլլալու հանգամանքը. *անվերահսկելի* են: Ընկերաբաններու կամ փորձագէտներու համար անոնք “փակ” են, այսինքն՝ անոնց աշխատանքի ուղիները, միջոցները, նպատակները, կապերը, եւայլն, հասարակութեան համար *անհասանելի* են:
Աղանդներու գործունէութիւնը չի սահմանափակուիր միայն հոգեորսութեամբ, այլ՝ հետախուզական գործողութիւններով - տուեալներու հաւաքում, տեղեկութիւններու ապահովում, լսումներու արձանագրում, գործարքներու թափանցում եւ պայման չէ որ այս բոլորը իրականանան *պաշտօնական* կառոյցներէն ներս, այլ՝ մայրաքաղաքի մարզերու եւ գիւղերու մէջ շրջուն քարոզիչներու երեւումով:
Յաճախ կը խօսուի Հայաստանի (նաեւ Արցախի) անվտանգութեան գործօններուն մասին, կը լսուին մտահոգութիւններ երկրի ապահովութեան մասին, բայց պատկան կողմեր չե՞ն տեսներ, չե՞ն հասկնար այն վտանգները, որոնք կրնան ծառանալ այդ օտարոտի ու խորհրդաւոր աղանդներէն...:
Աղանդաւորական շարժումները ուրիշ “առաւելութիւն” մը եւս ունին. հայ երիտասարդը իրաւունք ունի բանակին մէջ... չծառայելու, որովհետեւ, ըստ անոնց, *զէնք վերցնելը արտօնուած չէ*, իսկ հայութենէ պարպուած ընտանիքներ եւ երիտասարդներ, այդ աղանդներուն կ’անդամագրուին, պարզապէս հայրենիքը չպաշտպանելու ու բանակէն խուսափելու համար:
Մինչդեռ, նոյն այդ աղանդաւորական երիտասարդները, որոնք դարձած են մէյ-մէկ թաղային “զայիմ” - “տուզ” եր, եկեղեցիներու վրայ կը յարձակին ու բարեպաշտներ կը խոշտանգեն, ինչպէս պատահած էր, Մայիս 16ին, Երեւանի Մալաթիա-Սեբաստիոյ վարչական շրջանի Սբ. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ դէմ...:
Պետութիւն-եկեղեցին ի՞նչ կ’ընէ այս աղանդները... աղալու եւ աղացնելու համար:
Կը սաստէ՞, կը հետապնդէ՞, կը պատժէ՞ թէ՞ կը յորդորէ, կը զգուշացնէ, կը համոզէ:
Բայց, ասոնք լուծումներ չեղա՛ն ու չե՛ն, մեկնելով տխուր օրինակներէն ու դատապարտելի արարքներէն:
Թիւերը անոնց կը շատնան, զարհուրելի արագութեամբ:
Գործունէութիւնները կը ծաւալին, տագնապեցնող տարողութեամբ:
Աղանդաւորներու թիւը, այսօր, Հայաստանի մէջ կը հասնի շուրջ 300-350 հազարի:

Իսկ այս հսկայ թիւը, շուրջ երկուկէս (կամ երե՞ք) միլիոն բնակչութեամբ Հայաստանին համար փշաքաղիչ չէ՞:
Արտագաղթը եթէ այնքան չի մտահոգեր իշխանութիւնները, ապա, այս ա՞ճն ալ չի մտահոգեր...
Ասկէ քանի մը ամիս առաջ, աղանդաւորական “մորմոն” շարժումի ղեկավարը ժամանեց Երեւան (գալով Ամերիկայէն), ազատ-համարձակ այցելեց իր “ հօտ” ը, խրատեց ու խրախուսեց, ապա, մամլոյ ասուլիսով մը իր նախագահած կազմակերպութեան “բարիք”ներն ու “օգուտ” ները անամօթաբար բացատրեց...
քրիստոնէութիւնը պետական կրօնք ընդունող առաջին ժողովուրդին, ինչ որ, իրօք, անարգանք մըն էր հայ պետականութեան, հայ եկեղեցիին եւ ընդհանրապէս Հայաստանին համար:
Մինչդեռ, Հայաստանի իշխանութիւնները, ընդ հովանեաւ Ս. Էջմիածինի, առաջին գործերնին պիտի ըլլար արտօնագիր (վիզա) չտա՛լ անոր, այլապէս ալ՝ ականջները բռնելով ու զայն դուրս շպրտելով Հայաստանէն:
Կարծեմ՝ Հայաստան-Ամերիկա դիւանագիտական խզում պիտի չառաջանար, իսկ եթէ եւրոպական Միութիւնն ալ պիտի բարկանար, հօ՛, աշխարհի վերջը չէր...: